

Am făcut școala rusă și când trebuia să susțin Bacalaureatul nu am avut susținere și înțelegere din partea Ministerului (Educației). Aveam nevoie de un document pentru a obține un asistent care să mă ajute să susțin BAC-ul (eu să-i dictez și el să scrie în locul meu). Când l-am cerut de la Minister, cei de acolo mi-au spus: "Pentru ce îți trebuie documentul acesta, dacă tu ești în scaun rulant și îți vine greu să scrii cu mîna?"

Într-o zi m-a sunat o doamnă de la Minister și timp de 15 minute m-a bătut la cap și îmi tot spunea că eu sunt persoană cu dizabilități și nu pot face nimic. Că n-am șansa să învăț mai departe, adică nu am șansa la un viitor mai bun.

– La ce ție îți trebuie documentul dacă tu nu poți să scrii? Iată, am văzut semnătura ta și se vede că îți vine greu să-ți scrii chiar și semnătura. Eu nu te pot ajuta. Noi, în Moldova, nu avem posibilitatea să te ajutăm, mi-a spus ea.

Și atunci eu i-am răspuns:

– Eu nu cer ajutorul de la dvs personal, doamnă. Eu, pur și simplu, cer documentul de care am nevoie ca să susțin BAC-ul...

– Eu nu vreau să am probleme cu tine și cu documentele celea ale tale. Nu știi cum o să înveți tu... Stai acasă.

– Bine, zic, da cine o să mă hrănească? Cine o să mă hrănească?...

Și pe urmă ea a tăcut cam un minut, după care mi-a spus: „Ei hai, o să mă mai gîndesc dacă să-ți dau acest document sau nu”...

Am susținut BAC-ul cu bine. Am avut note de 7, 8, 9 și 10. Am susținut cinci examene la rînd, la domiciliu.

După aceasta am decis să merg la facultate, însă nu puteam să mă înscriu la nici o universitate, din aceeași cauză – pentru că sunt o persoană cu dizabilitate. De exemplu, sun la o universitate, la a doua ca să mă înscriu și ei când aud diagnoza mea pur și simplu pun receptorul ca să nu mă asculte mai departe sau îmi spun niște cuvinte neplăcute: "Pentru ce îți trebuie? Tu ești calică. Nu avem nevoie de așa oameni, de așa persoane."

M-am adresat la cinci instituții și abia la a șasea mi-au acceptat dosarul - la Universitatea de Formare Continuă, care este filială a Universității de Stat din Moldova. M-au acceptat și chiar mi-au spus: "Mulțumim pentru că ai venit la noi, fiindcă aceasta este pentru noi o experiență nouă". Aș vrea să spun un mare Mulțumesc acestor oameni pentru că m-au primit și mi-au oferit posibilitatea să învăț.

După părerea mea, cea mai mare problemă este că nu se respectă drepturile noastre. Adică pe noi nu ne consideră oameni activi. **Oamenii cred că noi suntem ca niște păpuși care nu pot să facă nimic. Nu este așa! Nu este așa!** Noi putem face și studii și tot-tot la fel ca și alți oameni care nu se confruntă cu obstacole de ordin fizic, mintal sau de altfel fel.

Ana

KEYSTONE
HUMAN SERVICES INTERNATIONAL
MOLDOVA ASSOCIATION

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Istoriile incluse în acest plic sunt reale și sunt povestite chiar de către cei care le-au trăit. Aceste istorii au fost difuzate în cadrul Campaniei naționale de sensibilizare și conștientizare a opiniei publice privind drepturile persoanelor cu dizabilități **"Arată că îți pasă!"**, desfășurată în luna decembrie 2013 de Keystone Moldova din sursele Fundațiilor pentru o Societate Deschisă – Inițiative în Sănătate și Media.

Mergeam la un trening care începea pe la ora 6 seara și finisa pe la ora 9:30-10:00, ba chiar poate și mai târziu. Eram în prima zi după trening cînd am ieșit afară și așteptam troleibuzul. Era întuneric, noapte...

Am lăsat cîteva troleibuze să treacă pentru că erau neadaptate - erau roșii, cu scări și nu era nimeni la stradă care să mă ajute să urc în ele. Așteptam unul adaptat care nu venea. Mă uitam la ceas – era ora 9:00, 9:30, 9:45... Și în momentul acesta se apropie un troleibuz cu numărul 24. Era neadaptat și mă gîndeam că îl las să treacă. El se oprește, iese domnul șofer și mă întreabă:

– Tu mergi cu noi?

– Eu aștept un troleibuz adaptat.

– **Care troleibuz adaptat?! Gata, noi suntem ultimii. Hai, vino încoace.**

Și îl cheamă repejor pe taxator:

– Vino încoace! Vino încoace! Hai, tu – apucă de aici, eu – de aici, repede am urcat-o și - înainte.

Ei m-au urcat în troleibuz și mă întreabă:

– Unde cobori?

Eu le spun:

– Strada Kiev.

Șoferul a urcat la volan, m-a condus, m-au coborît...

A doua zi vin la același trening și seara ies să merg acasă. De data aceasta am ieșit și mai târziu și îmi dau seama că nu reușesc, că n-o să vină un troleibuz adaptat. Din nou vine același troleibuz, oprește și același șofer:

– Aaa! Iarăși tu! Hai! Repejor!

Taxatorului:

– Hai, vino încoace!

Și iarăși m-au apucat, m-au urcat, m-au dus, m-au coborît. Și așa a urmat cîteva zile la rînd. Cît timp a durat trainingul, practic în fiecare seară se întîmpla acest lucru.

Mariana

KEYSTONE
HUMAN SERVICES INTERNATIONAL
MOLDOVA ASSOCIATION

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Istoriile incluse în acest plic sunt reale și sunt povestite chiar de către cei care le-au trăit. Aceste istorii au fost difuzate în cadrul Campaniei naționale de sensibilizare și conștientizare a opiniei publice privind drepturile persoanelor cu dizabilități **"Arată că îți pasă!"**, desfășurată în luna decembrie 2013 de Keystone Moldova din sursele Fundațiilor pentru o Societate Deschisă – Inițiative în Sănătate și Media.

La noi în sat s-a deschis un magazin. În ziua aceea era sărbătoare, era concert în sat, așa că am hotărît cu sora și cu mai mulți prieteni să ne ducem să vedem ce-i înăuntru. Eram curioși.

Ajungem la magazin și acolo, mă uit, văd scări, iar bară de care să mă țin nu era. Îi spun surorii:

– Natașa, mă ajuți...

– Da, desigur! De ce nu?

Am intrat, am văzut multe lucruri: lactate, fructe, cadouri, tehnică ș.a.m.d. Mi-a plăcut pentru că era și frizerie acolo.

Peste o bucată de timp, îmi trebuia să cumpăr un cadou. Zic, ei, am văzut ceva frumos la magazin, mă duc să cumpăr. Când ajung acolo, mă uit – nu-i pusă bara. Văd un bărbat și îi spun:

– Bună ziua. Puteți să mă ajutați să urc pînă sus.

– Da, desigur, îmi zice.

În timp ce urcam scările eu îi spun:

– Trebuia să fie aici o bară ca să te poți ține, pentru că sunt foarte multe persoane care vin și nu pot să urce.

Am intrat în magazin cu domnul acela și acolo - paznicul îi dă "bună ziua" și îi spune pe nume și după tată. După cum eu am înțeles, domnul era directorul magazinului.

Peste o bucată de timp – cam peste vreo două săptămîni era 8 martie. Iarăși îmi trebuia să cumpăr un cadou. Mă duc tot acolo, la magazinul acela, și cînd mă uit – este bară. M-am urcat binișor, n-am rugat pe nimeni, m-am dus și mi-am luat ce mi-a trebuit, m-am coborît și totul a fost bine.

Elena

KEYSTONE
HUMAN SERVICES INTERNATIONAL
MOLDOVA ASSOCIATION

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Istoriile incluse în acest plic sunt reale și sunt povestite chiar de către cei care le-au trăit. Aceste istorii au fost difuzate în cadrul Campaniei naționale de sensibilizare și conștientizare a opiniei publice privind drepturile persoanelor cu dizabilități **"Arată că îți pasă!"**, desfășurată în luna decembrie 2013 de Keystone Moldova din sursele Fundațiilor pentru o Societate Deschisă – Inițiative în Sănătate și Media.

Am învățat la Colegiul de ecologie, Facultatea de Drept. Am învățat patru ani și după aceasta am dat examenul de bacalaureat. După ce am susținut bacalaureatul, am primit o diplomă de care sunt foarte mîndră.

După aceasta am făcut niște cursuri de cofetar-bucătar, am învățat cum se aranjează mesele la restaurant, cum se pune lingura, furculița, cum se pune fața de masă, cum se taie corect fructele etc.

Apoi am participat la un trening organizat de Asociația Motivație din Moldova. La trening am învățat cum se scrie o cerere, cum se face un Curriculum vitae, cum să te prezinți foarte bine la un interviu, adică să nu te bîlbîi, să nu spui diferite prostii... Și am mai învățat cum să ai mulți prieteni.

După aceea m-am dus la Birja muncii (n.r. Oficiul forței de muncă). Am lucrat timp de o săptămînă la o firmă care se numește "Edus", unde am pus haine pe umerase. Eu îi rugam să facă sîmbăta și duminica zile libere, însă ei categoric nu au vrut și de aceea am plecat. Pentru mine era prea obositor să stau săptămîna întregă în picioare...

Am fost în mai multe locuri să mă angajez la muncă. Am fost la o firmă de croitorie, unde am lucrat jumătate de oră și pe urmă mi-au spus să plec de acolo... pentru că eu sunt foarte lentă...

Aș vrea să mă angajez la bibliotecă unde lucrează mama sau ca și curier – să pun facturile în cutiile poștale.

Eu vreau să fie condiții adaptate de muncă. Să nu stau mult în picioare, să lucrez pe jumătate de salariu și să nu stau așa mult la serviciu. Să stau, de exemplu, de la ora opt pînă la patru, nu pînă la cinci.

Olga

KEYSTONE
HUMAN SERVICES INTERNATIONAL
MOLDOVA ASSOCIATION

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Istoriile incluse în acest plic sunt reale și sunt povestite chiar de către cei care le-au trăit. Aceste istorii au fost difuzate în cadrul Campaniei naționale de sensibilizare și conștientizare a opiniei publice privind drepturile persoanelor cu dizabilități **"Arată că îți pasă!"**, desfășurată în luna decembrie 2013 de Keystone Moldova din sursele Fundațiilor pentru o Societate Deschisă – Inițiative în Sănătate și Media.

În vara anului curent am mers la Odesa pentru un curs de recuperare și am stat acolo singură.

În una din zilele în care mă întorceam de la recuperare, unde am făcut exerciții fizice pentru mușchi, am ieșit la stradă și așteptam rutiera. Vroiam să merg să văd orașul. Strada era destul de luminoasă, nu erau copaci, era mijloc de zi, era soare și foarte cald.

La stație, pe scaun, stătea un singur domn. Eu m-am apropiat de el și i-am spus: "Domnule, vă rog frumos să mă ajutați. În curînd o să vină rutiera și nu văd pe nimeni în jur, de aceea vă rog să-mi dați o mînă de ajutor."

În momentul în care a venit rutiera, domnul s-a apropiat de stradă, a întins mîna și a oprit-o. Șoferul din rutieră nu m-a observat pentru că eu stăteam mai în spate. El a frînat și în momentul acesta am ieșit eu din spate ca să urc în rutieră. Bărbatul de lîngă mine a apucat scaunul meu rulant ca să mă urce și eu am mai chemat un băiat din rutieră (mai erau oameni înăuntru) îndemnîndu-l cu mîna: "Vino încoace și mă ajută".

Băiatul a coborît și de-acum apucaseră unul din spate și celălalt din față gata să mă urce. Mă tot întrebau: "Cum să te urcăm, cum să facem?".

Și așa, în forfota asta, șoferul închide ușa de la rutieră și rutiera încet, încet se pornește din loc... Noi auzim oamenii din rutieră care strigă: "Stați! Stați! Ei nu au urcat! Opriți!". La fel și bărbații care erau cu mine: "Opriți! Opriți, pentru că trebuie să urcăm!".

Însă șoferul nu a reacționat, rutiera și-a mărit viteza și a plecat tot înainte, iar eu cu cei doi bărbați am rămas... Ei stăteau cu fața împietrită, se uitau în pămînt, se uitau unul la altul, apoi pur și simplu au mers și s-au așezat pe scaun, iar eu mi-am pus ochelarii de soare ca să nu se vadă lacrimile...

Mariana

KEYSTONE
HUMAN SERVICES INTERNATIONAL
MOLDOVA ASSOCIATION

OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS

Istoriile incluse în acest plic sunt reale și sunt povestite chiar de către cei care le-au trăit. Aceste istorii au fost difuzate în cadrul Campaniei naționale de sensibilizare și conștientizare a opiniei publice privind drepturile persoanelor cu dizabilități **"Arată că îți pasă!"**, desfășurată în luna decembrie 2013 de Keystone Moldova din sursele Fundațiilor pentru o Societate Deschisă – Inițiative în Sănătate și Media.